

Onderwerp **Subsidieverordening funderingen Woltersum**
Steller/telnr. Andre Westerveld/ 0611868455 Bijlagen **1**

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	Van der Schaaf	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☐ Maand Jaar LTA nee: ☒ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit

- I. de Subsidieverordening funderingen Woltersum vast te stellen en in werking te laten treden met ingang van de dag na bekendmaking;
- II. de kosten van in totaal maximaal € 18.590.000,-- die aan de uitvoering van de verordening verbonden zijn, te dekken voor maximaal € 1.690.000,-- uit de toegezegde bijdrage funderingsonderzoek Woltersum van de NCG en voor maximaal € 16.900.000,-- uit de verwachte bijdrage die de gemeente Groningen ontvangt uit het regiobudget van € 300 miljoen voor de clusteringsafspraken 'Blok B';
- III. dit besluit bekend te maken via overheid.nl.;
- IV. de gemeentebegroting 2021 op programmaniveau te wijzigen.

Samenvatting

Als uitvloeisel van de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen van 6 november 2020 is in Woltersum gekozen voor een maatwerkoplossing die uitmondt in een integrale aanpak van versterkingsmaatregelen, schadeherstel en funderingsproblematiek. Doel is bewoners rust en perspectief te bieden op een duurzame en toekomstbestendige aanpak van de problemen. Om dit te faciliteren heeft de gemeente de voorliggende subsidieverordening opgesteld. Deze verordening biedt de eigenaren van woningen in Woltersum de financiële ruimte om zelf de regie te voeren op onderzoek naar en- indien nodig- herstel van de fundering als onderdeel van de integrale aanpak. De gemeenteraad wordt gevraagd deze subsidieverordening vast te stellen.

B&W-besluit d.d.: 25-5-2021

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Op 6 november 2020 hebben Rijk en regio de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen getekend. Reden om deze afspraken te maken waren:

Dat wij als gemeente hebben gemerkt dat als partijen los van elkaar met de woningen in Woltersum bezig gaan, problemen voor sommige bewoners niet worden opgelost. Dit komt doordat iedere organisatie vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid naar de problemen kijkt. De problemen komen samen bij de bewoner en die ziet door de bomen het bos niet meer. Woltersum ligt op een veenlaag en de combinatie van versterken en aardbevings schade met deze problematische ondergrond maakt de aanpak in veel gevallen complex. Zo complex dat als je verschillende deskundigen vraagt hoe het precies zit, je meerdere verschillende analyses krijgt. De gemeente Groningen vindt dat je in het aardbevingsgebied deze discussie niet bij de bewoners mag neerleggen. Bewoners zitten al jarenlang in de stress en dit kan er niet bij. Met de keuze voor een integrale aanpak en een subsidieverordening die onderzoek en herstel van de fundering faciliteert, houden de woningeigenaren in Woltersum zelf de regie op een veilige, duurzame en toekomstbestendige aanpak van hun woning.

Als gevolg van deze afspraken komen alle particuliere woonadressen in Woltersum in aanmerking voor clustering en een integrale aanpak van schadeherstel, versterking en funderingsproblematiek.

Belangrijkste doelen van de integrale aanpak zijn:

- voortgang en tempo houden in het versterkingsproces;
- eigenaar rust en perspectief bieden;
- eigenaar zoveel mogelijk regie geven over de aanpak van zijn woning;
- overlast voor de bewoner zoveel mogelijk beperken;
- realiseren van veilige, duurzame en toekomstbestendige woningen.

Kader

Schadeafhandeling, versterking en funderingsproblematiek combineren

In Woltersum spelen op dit moment twee situaties. Enerzijds is er de aardbevingsproblematiek die maakt dat woningen beoordeeld moeten worden op schade als gevolg van aardbevingen (door IMG) en op veiligheid (door NCG). Daarnaast heeft een deel van de woningen in Woltersum te maken met funderingsproblematiek. Gebouwen kunnen verzakken en beschadigen omdat, los van de aardbevingsproblematiek, de veenlagen onder de woningen kunnen verdrogen en inklinken. Dit heeft als gevolg dat het heel moeilijk is te bepalen waar de scheurvorming in de woningen door komt. Oorzaak en gevolg komt in deze complexe ondergrond bij de bewoners op het bordje en dat vindt de gemeente Groningen onwenselijk, omdat het de weg de blokkeert naar perspectief op een integrale, duurzame en toekomstbestendige aanpak van de problemen.

Bestuurlijke afspraken

Als uitvloeisel van de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen van 6 december 2020 is voor Woltersum gekozen voor een maatwerkoplossing.

Tijdelijke Wet Groningen

Op 10 maart 2021 is in de Tweede Kamer de wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen (TWG) voor het onderdeel versterking aangenomen. Met deze wijziging van de TWG wordt de versterking bij wet in publieke handen geplaatst. De publieke schade-afhandeling was al wettelijk geregeld in de TWG die op 1 juli 2020 van kracht werd. Met de TWG is de NAM definitief op afstand gezet en ligt aanpak en voortgang van de versterkingsoperatie primair in handen van NCG en landelijke, regionale en lokale overheid.

Amendement duurzaam herstel

Is aangenomen op 10 maart 2021 en geeft de IMG meer afwegingsruimte voor duurzaam herstel bij woningen bij schade. De IMG heeft toegelicht hoe zij aan het amendement uitvoering denkt te geven. Op korte termijn zal dit geen invloed hebben op deze verordening. Voor de langere termijn gaan wij met de IMG in gesprek.

Pilot

Het college heeft op 6 april 2021 besloten om een pilot in Woltersum te starten voor 13 adressen. U heeft hierover een brief ontvangen. In overleg met wethouder Van der Schaaf zijn hier nog een aantal adressen aan toegevoegd. Dit ging om adressen die in de uitvoeringsfase zaten. De pilot loopt nog, maar de eerste resultaten laten zien dat er bij sommige woningen funderingsschade is en dat het technisch mogelijk is om dit binnen het budget van 100.000 euro te repareren.

Uit de eerste resultaten uit de pilot is verder gebleken dat je heel concreet moet omschrijven hoe de uitvraag voor het onderzoek wordt weggezet bij een extern bureau. Hiervoor ontwikkelt de gemeente criteria. Deze worden samen met de resultaten van de pilot nagezonden.

Argumenten en afwegingen

Na verkennend onderzoek en juridische toetsing door Trip Advocaten Groningen, is er gekozen voor een subsidieregeling waarmee bewoners zelf, maar wel door de gemeente geholpen, het onderzoek en aanpak van funderingen kunnen financieren.

De belangrijkste argumenten om voor een subsidieregeling te kiezen zijn:

- De gemeente kan met deze subsidieverordening naast haar inwoners blijven staan, bewoners krijgen zelf de regie.
- Met een subsidieverordening kun je op een snelle manier resultaten boeken want je bent niet afhankelijk van aanbestedingstrajecten.

Proces op hoofdlijnen

Het is goed om aan te geven dat de subsidieverordening in relatie staat tot de aardbevingsproblematiek.

De subsidieverordening bestaat op hoofdlijnen uit twee subsidiestromen: de eigenaar kan subsidie aanvragen voor funderingsonderzoek/advies en daarna voor de uitvoering van (bouwkundige) maatregelen die nodig zijn om de fundering goed te krijgen.

Voor onderzoek/advies is een tegemoetkoming mogelijk van maximaal € 10.000 euro inclusief btw.

Blijkt uit het advies dat er werkzaamheden aan de fundering moeten worden uitgevoerd die niet vanuit het versterkingsadvies (VA) en ook niet vanuit de schadeafhandeling (IMG) worden vergoed, kan de eigenaar voor de meerkosten een subsidie aanvragen voor herstel tot een bedrag van maximaal € 100.000 inclusief btw.

Als de aanvrager besluit niet over te gaan tot versterking van de woning maar kiest voor vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie, mag het toegekende subsidiebedrag worden ingezet voor de vervangende nieuwbouw.

De eigenaar maakt voor het onderzoek bij voorkeur gebruik van dezelfde constructeur/partij als de partij die ook in opdracht van de NCG het VA heeft opgesteld. Dit scheelt tijd en vergemakkelijkt een integrale aanpak. De eigenaar die heeft gekozen voor het EKB-traject (Eigenaar Kiest Bouwer) kan vanuit dat traject een advies laten opstellen. In alle gevallen is het de bedoeling dat versterking, schadeherstel en funderingsproblematiek integraal worden uitgevoerd.

De toetsing en uitvoering van de subsidieverordening wordt ondergebracht bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN).

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bewoners van Groningen hebben jarenlang te maken gehad met de gevolgen van de gaswinning. Rijk en regio willen bewoners veiligheid, duidelijkheid en een nieuw perspectief bieden. Deze kabinetsperiode is een aantal belangrijke besluiten genomen over de gaswinning en de gevolgen daarvan in Groningen. De NAM is op afstand gezet, de gaskraan gaat dicht, schadeafhandeling is onafhankelijk geregeld met het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), er wordt gewerkt aan een goed toekomstperspectief via het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de versterking vindt plaats onder uitvoering van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Tegelijkertijd zien we dat de versterking nog onvoldoende op gang komt. Als gevolg van de daling en uiteindelijk het stopzetten van de gaswinning neemt het risico op (zware) aardbevingen af en is de verwachting dat er minder woningen versterkt hoeven te worden en zijn de versterkingsmaatregelen die nog toegepast moeten worden minder zwaar. Daarmee komt de versterkingsoperatie in een andere fase. Bewoners hebben behoefte aan rust, duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarom hebben Rijk en regio nadere afspraken gemaakt over de versterkingsoperatie om de uitvoering daarvan te versnellen en beheersbaar te maken. In dat licht is in Woltersum gekozen voor een maatwerkoplossing.

Financiële consequenties

Voor de funderingsonderzoeken in Woltersum is maximaal € 1.690.000,-- incl. btw nodig. Voor dit bedrag hoeft binnen de budgetten van de gemeente geen dekking worden gevonden, omdat met BZK is afgesproken dat NCG dat betaalt. Bij brief van 1 april 2021 heeft de NCG formeel bevestigd garant te staan voor het bedrag van € 1.690.000,--.

Voor de integrale aanpak in Woltersum is aanvullend voor de aanpak van de funderingen en dekking van uitvoeringskosten maximaal € 16.900.000,-- incl. btw berekend. Dit kan gefinancierd worden uit de middelen die zijn overeengekomen in de Bestuurlijke Afspraken van 6 november 2020. Daarin is voor clusteringsafspraken ("Blok B")

€ 300 miljoen beschikbaar. Binnen de regio wordt de laatste hand gelegd aan de verdeling van dit bedrag. Binnenkort zal hier een besluit over worden genomen. En kan de financiële toekenning van het Rijk worden afgewikkeld. Gezien de relatieve omvang van de aardbevingsproblematiek, zou Groningen “recht hebben” op ca. 20% hiervan. In de voorlopige berekeningen is rekening gehouden met € 16.900.000,- incl. btw voor de integrale aanpak van Woltersum. Daarin voorziet het regiobudget ruimschoots. Ondanks dat er nog geen formele toezeggingen zijn en vooruitlopend op definitieve afspraken over de verdeling in het VOG (voor de zomer van 2021 te verwachten) achten wij het verantwoord om deze middelen beschikbaar te stellen. Wij zullen u uiteraard zo snel mogelijk informeren over de daadwerkelijke toekenning.

Begrotingswijziging 2021									
Subsidieverordening funderingen Woltersum									
Betrokken directie(s)	SO Ontwikkeling en Uitv								
Naam voorstel	Subsidieverordening funderingen Woltersum								
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad								
Incidenteel / Structureel	I								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Ontfr. res.	Saldo na res. mut.
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	SO Ontwikkeling en Uitv	I	1.690	1.690	0			0
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	SO Ontwikkeling en Uitv	I	16.900	16.900	0			0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				18.590	18.590	0	0	0	0

Overige consequenties

De voorliggende subsidieverordening is specifiek gericht op Woltersum en bedoeld om een integrale aanpak van versterking, schadeherstel en funderingsproblematiek mogelijk te maken. Funderingsproblemen kunnen zich echter ook in andere dorpen in het aardbevingsgebied voordoen waarvoor geen subsidieregeling is. Dit vraagt om heldere communicatie en bewustzijn.

Vervolg

Met het vaststellen van de subsidieverordening ontstaat een directe verbinding met de gewenste integrale aanpak. De eigenaren krijgen meer inzicht en grip op de aanpak en weten dat ook de financiering en het herstel van funderingsproblematiek hier onderdeel van uitmaakt. Dat geeft rust en vertrouwen. Als gemeente vinden we het belangrijk dat de bewoners goed geholpen worden. Wij zetten zwaar in op een proces waarin de bewoner de regie heeft, maar zeker niet aan zijn lot wordt overgelaten. Wij hebben onze projectorganisatie zo ingericht dat bewoners laagdrempelig bij onze specialisten (zoals gebiedsregisseur en bewonersbegeleiders) terecht kunnen voor advies en ondersteuning. Dat willen we ook graag goed uitdragen door bijvoorbeeld de inzet van algemene informatiebijeenkomsten, nieuwsbrieven, website, brieven en individuele keukentafelgesprekken. Wij zijn goed in overleg met de bewoners in Woltersum.

Met Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) zullen afspraken worden gemaakt over de administratieve ondersteuning bij aanvraag en afhandeling van de subsidieregeling.

Onze planning is om heel Woltersum in 2025 geheel versterkt te hebben. Dit hebben NCG, IMG en de gemeente met de bewoners afgesproken.

Lange Termijn Agenda

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.